

Postawy wobec polityków

Warszawa, lipiec 2003 r.

- W powszechnej opinii Polaków (81%) partie polityczne służą jedynie interesom ich działaczy. Ponad dwie piąte badanych (43%) jest o tym zdecydowanie przekonana, zaś blisko dwie piąte (38%) zdanie to potwierdza mniej stanowczo. O tym, że partie nie służą wyłącznie partykularnym interesom ich członków przekonany jest co dziesiąty ankietowany (10%).
- Badani nie mają wątpliwości, że – niezależnie od deklaracji – politycy dbają tak naprawdę tylko o swoje kariery. Sądzi tak dziewięciu na dziesięciu Polaków (88%). Ponad połowa badanych (54%) jest o tym zdecydowanie przekonana, zaś jedna trzecia (34%) pogląd taki wygłasza z umiarkowaniem. O tym, że prywatny interes i chęć zrobienia kariery przy pomocy działalności politycznej nie jest dla polityków najważniejsza mówi zaledwie 6% respondentów.
- Zdaniem ponad połowy badanych (53%) – politycy nie są skazani na nieuczciwość. Zdecydowanie mniej osób – bo jedna trzecia (34%) – jest przekonanych, że istotnie obecnie jest tak, iż polityk nie ma możliwości bycia uczciwym człowiekiem. Szczegółowo wyniki przedstawiają się następująco: blisko jedna trzecia respondentów (31%) uważa, że polityk raczej może być człowiekiem uczciwym, zaś jedna piąta (22%) jest o tym zdecydowanie przekonana. Również jedna piąta badanych (21%) uważa, że politycy raczej nie mają możliwości by być uczciwymi ludźmi, natomiast ponad jedna dziesiąta (13%) zdecydowanie twierdzi, że politycy skazani są obecnie na nieuczciwość.
- Najczęściej spotykaną w naszym społeczeństwie postawą wobec polityków jest pesymizm (41%) – postawa wynikająca z przekonania, że partie polityczne dbają jedynie o interes swoich działaczy a politycy – o swoje kariery. Jednocześnie jednak istnieje też wiara w to, że politycy mogą być ludźmi uczciwymi. Ten typ postawy częściej niż inni prezentują badani o centrowych (centroprawicowe i centrolewicowe) oraz lewicowych poglądach politycznych – nie jest więc ona związana z sympatiami politycznymi. Wiąże się natomiast silnie z samooceną sytuacji materialnej – im ona gorsza, tym częstsze postawy pesymistyczne.
- Kolejna, często spotykana postawa, to skrajny pesymizm. Jest ona udziałem blisko jednej trzeciej Polaków (30%). Cechuje się ona przeświadczeniem o tym, że partie polityczne nie dbają o interesy szerszych, niż ich działacze, grup społecznych przy jednoczesnym przekonaniu o tym, iż politycy dbają wyłącznie o swoje kariery i braku wiary w to, że politycy mogą być ludźmi uczciwymi. Skrajni pesymiści to najczęściej badani o prawicowych poglądach politycznych, mieszkańcy wsi oraz robotnicy.
- Niezwykle trudno jest spotkać postawy optymistyczne (3%). Opierają się one na przekonaniu, że partie polityczne nie służą jedynie interesom swych działaczy, politycy nie myślą wyłącznie w kategoriach własnej kariery a ponadto mogą być ludźmi uczciwymi. Relatywnie najczęściej ten typ postawy prezentują kierownicy i specjaliści, wyborcy SLD oraz osoby najlepiej wykształcone.
- Osoby niezdecydowane (18%) to takie, którym przynajmniej w jednym przypadku towarzyszy brak zdania – nie potrafią wyrazić opinii na jedno z trzech zagadnień. Najczęściej są to nastolatki, uczniowie i studenci, badani najslabiej wykształceni oraz nie potrafiący zdefiniować swoich sympatii politycznych a także mieszkańcy największych miast. Zdecydowanie częściej są to też kobiety niż mężczyźni.

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

W połowie czerwca, tydzień po referendum unijnym, tuż po głosowaniu nad votum zaufania dla rządu Leszka Millera, TNS OBOP przeprowadził badanie sondażowe, w którym zapytano Polaków o ich stosunek do polityków¹. Nie pytaliśmy o nazwiska; o konkretne osoby, ale polityków jako takich: o oceny ich uczciwości, o opinie na temat tego, czym kierują się przede wszystkim prowadząc działalność polityczną, wreszcie o to, komu służą i czyje interesy reprezentują partie polityczne.

Dla kogo partie polityczne?

W powszechnej opinii Polaków (81%) partie polityczne służą jedynie interesom ich działaczy. Ponad dwie piąte badanych (43%) jest o tym zdecydowanie przekonana, zaś blisko dwie piąte (38%) zdanie to potwierdza mniej stanowczo. O tym, że partie nie służą wyłącznie partykularnym interesom ich członków przekonany jest co dziesiąty ankietowany (10%). Zdecydowanie częściej pojawia się umiarkowane (8%) niż zdecydowane (2%) zaprzeczenie tezy o tym, że partie polityczne służą wyłącznie ich działaczom. Blisko jedna dziesiąta uczestników sondażu (9%) nie potrafi wypowiedzieć się na ten temat.

Czy zgadza się Pan(i) ze stwierdzeniem, że partie polityczne służą jedynie interesom ich działaczy?	
zdecydowanie tak	43%
tak	81%
raczej tak	38%
raczej nie	8%
nie	10%
zdecydowanie nie	2%
trudno powiedzieć	9%

O tym, że partie polityczne służą jedynie interesom ich działaczy przekonani są, częściej niż pozostali, renciści (91%), starsi badani (w wieku 50-59 lat), popierający „Prawo i Sprawiedliwość” (po 90%) oraz „Samoobronę” (89%). Ponadto są to osoby

¹ Sondaż zrealizowano w dniach 14 – 16. czerwca 2003 r. na ogólnopolskiej, losowej, reprezentatywnej próbie 1004 mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat. Maksymalny statystyczny błąd pomiaru dla tej wielkości próby wynosi +/- 3,1%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

deklarujące centrolewicowe poglądy polityczne i rolnicy (po 88%). Mieszkańcy wsi częściej niż mieszkający w miastach krytycznie oceniają partie polityczne.

Z kolei zaprzeczenie stwierdzenia, że partie służą wyłącznie interesom ich członków, najczęściej pojawia się wśród osób najlepiej wykształconych (im wykształcenie słabsze – tym rzadziej badani zaprzeczają temu stwierdzeniu) oraz gotowych oddać swój głos na Platformę Obywatelską (po 25%). Częściej niż pozostali o tym, że partie polityczne nie działają jedynie w interesie swych działaczy przekonani są kierownicy i specjaliści (21%), respondenci o dochodach przekraczających miesięcznie 700 złotych na osobę, dobrze oceniający własną sytuację materialną oraz głosujący na SLD (po 20%).

O co dbają politycy?

Badani nie mają wątpliwości, że – niezależnie od deklaracji – politycy dbają tak naprawdę tylko o swoje kariery. Sądzi tak dziewięciu na dziesięciu Polaków (88%). Ponad połowa badanych (54%) jest o tym zdecydowanie przekonana, zaś jedna trzecia (34%) pogląd taki wygłasza z umiarkowaniem. O tym, że prywatny interes i chęć zrobienia kariery przy pomocy działalności politycznej nie jest dla polityków najważniejsza mówi zaledwie 6% respondentów. Zdecydowanie dominuje tu umiarkowane przekonanie o dbaniu przez polityków o interes inny niż własny: 5% badanych uważa, że politycy raczej nie dbają tylko o własne kariery, natomiast tylko 1% wypowiada się na ten temat w sposób zdecydowany. Opinie na ten temat są bardzo skonkretyzowane – zaledwie 6% uczestniczących w badaniu nie potrafiło wyrazić zdania.

Czy zgadza się Pan(i) ze stwierdzeniem, że większość polityków – niezależnie od tego, co mówią – tak naprawdę dba tylko o swoją karierę?	
zdecydowanie tak	54%
tak	88%
raczej tak	34%
raczej nie	5%
nie	6%
zdecydowanie nie	1%
<i>trudno powiedzieć</i>	6%

Przekonanie o tym, że politycy zainteresowani są tak naprawdę jedynie robieniem kariery ma charakter powszechny. Widzimy jednak, że w niektórych grupach społeczno-demograficznych jest ono silniejsze niż w pozostałych: wśród osób o wykształceniu zasadniczym zawodowym (94%), dzielących prawicowe (94%) i centroprawicowe (93%) poglądy polityczne – im poglądy badanych bliższe lewicy, tym przekonanie to jest mniej silne. Częściej niż pozostali o partykularyzmie polityków mówią też osoby oceniające własną sytuację materialną jako złą (93%), emeryci, bezrobotni oraz renciści (po 92%).

O tym, że większość polityków kieruje się wyższymi – niż własny interes – pobudkami mówią najczęściej wyborcy SLD, kierownicy i specjaliści (po 15%), badani o sympatiach lewicowych oraz prywatni przedsiębiorcy (po 12%).

Czy polityk skazany jest na nieuczciwość?

Zdaniem ponad połowy badanych (53%) – politycy nie są skazani na nieuczciwość. Zdecydowanie mniej osób – bo jedna trzecia (34%) – jest przekonanych, że istotnie obecnie jest tak, iż polityk nie ma możliwości bycia uczciwym człowiekiem. Szczegółowo wyniki przedstawiają się następująco: blisko jedna trzecia respondentów (31%) uważa, że polityk raczej może być człowiekiem uczciwym, zaś jedna piąta (22%) jest o tym zdecydowanie przekonana. Również jedna piąta badanych (21%) uważa, że politycy raczej nie mają możliwości by być uczciwymi ludźmi, natomiast ponad jedna dziesiąta (13%) zdecydowanie twierdzi, że politycy skazani są obecnie na nieuczciwość. Brak zdania na ten temat towarzyszy ponad jednej dziesiątej Polaków (13%).

Czy zgadza się Pan(i) ze stwierdzeniem, że polityk dzisiaj nie może być uczciwym człowiekiem?	
zdecydowanie tak	13%
tak	34%
raczej tak	21%
raczej nie	31%
nie	53%
zdecydowanie nie	22%
<i>trudno powiedzieć</i>	13%

Najczęściej w to, że politycy mogą być ludźmi uczciwymi wierzą badani o centroprawicowych poglądach politycznych (71%). Ponadto przekonanie takie

dostrzegamy w wypowiedziach sympatyków opcji lewicowej, prywatnych przedsiębiorców (po 69%) oraz wyborców SLD (67%).

Z kolei ci, którzy częściej niż pozostali podkreślają to, że polityk nie może być człowiekiem uczciwym to osoby o sympatiach prawicowych (43%), badani popierający „Prawo i Sprawiedliwość” (42%), mieszkańcy wsi (41%) i najmniejszych miast a także robotnicy (po 40%).

Typy postaw wobec polityków

Na podstawie tego, w jaki sposób badani udzielali odpowiedzi na wszystkie powyższe pytania wyodrębniliśmy pięć typów postaw wobec polityków jako takich: skrajny pesymizm, pesymizm, optymizm, niezdecydowanie i niejednoznaczność.

Najczęściej spotykaną w naszym społeczeństwie postawą wobec polityków jest pesymizm (41%) – postawa wynikająca z przekonania, że partie polityczne dbają jedynie o interes swoich działaczy a politycy – o swoje kariery. Jednocześnie jednak istnieje też wiara w to, że politycy mogą być ludźmi uczciwymi. U podstaw jej leży więc przeświadczenie, że sytuacja wygląda źle, ale zmiana tego stanu jest możliwa, gdyż politycy nie są skazani na nieuczciwość.

Ten typ postawy częściej niż inni prezentują badani o centrowych (centroprawicowe i centrolewicowe) oraz lewicowych poglądach politycznych – nie jest więc ona związana z sympatiami politycznymi. Wiąże się natomiast silnie z samooceną sytuacji materialnej – im ona gorsza, tym częstsze postawy pesymistyczne. Ponadto pesymiści to także, częściej niż inni, rolnicy, prywatni przedsiębiorcy, osoby starsze (w wieku 50-59 lat) oraz renciści.

Kolejna, często spotykana postawa, to skrajny pesymizm. Jest ona udziałem blisko jednej trzeciej Polaków (30%). Cechuje się ona przeświadczeniem o tym, że partie polityczne nie dbają o interesy szerszych, niż ich działacze, grup społecznych przy jednoczesnym przekonaniu o tym, iż politycy dbają wyłącznie o swoje kariery i braku wiary w to, że politycy mogą być ludźmi uczciwymi. Skrajni pesymiści to najczęściej badani o prawicowych poglądach politycznych, mieszkańcy wsi oraz robotnicy. Postawa to jest silnie związana z wykształceniem respondentów oraz ich samooceną sytuacji materialnej:

im badani słabiej wykształceni i gorzej oceniający własną sytuację materialną – tym częstsze postawy skrajnie pesymistyczne.

Niezwykle trudno jest spotkać postawy optymistyczne (3%). Opierają się one na przekonaniu, że partie polityczne nie służą jedynie interesom swych działaczy, politycy nie myślą wyłącznie w kategoriach własnej kariery a ponadto mogą być ludźmi uczciwymi. Relatywnie najczęściej ten typ postawy prezentują kierownicy i specjaliści, wyborcy SLD oraz osoby najlepiej wykształcone.

Osoby niezdecydowane (18%) to takie, którym przynajmniej w jednym przypadku towarzyszy brak zdania – nie potrafią wyrazić opinii na jedno z trzech zagadnień. Najczęściej są to nastolatki, uczniowie i studenci, badani najslabiej wykształceni oraz nie potrafiący zdefiniować swoich sympatii politycznych a także mieszkańcy największych miast. Zdecydowanie częściej są to też kobiety niż mężczyźni.

Wszelkie pozostałe skonkretyzowane opinie składają się na kategorię, którą określono mianem postawy niejednoznacznej.

Typy postaw wobec polityków	
skrajni pesymiści	30%
pesymiści	41%
optymiści	3%
niezdecydowani	18%
niejednoznaczni	8%

PARTIE POLITYCZNE SŁUŻĄ JEDYNNIE INTERESOM ICH DZIAŁACZY

1.tak

2.nie

3.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		1	2	3	
OGÓŁEM		81	10	9	1002
PŁEĆ	mężczyźni	81	13	7	480
	kobiety	82	7	11	522
WIEK	15 - 19 lat	67	9	24	106
	20 - 29 lat	75	15	11	196
	30 - 39 lat	78	17	5	159
	40 - 49 lat	87	7	6	195
	50 - 59 lat	90	6	4	142
	60 i więcej lat	86	6	9	205
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	82	4	14	267
	zasadnicze zawodowe	86	8	7	259
	średnie i pomaturalne	81	11	9	359
	wyższe i licencjat	71	25	3	116
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	84	7	8	370
	miasta do 20 tys.	82	9	9	123
	miasta 20-100 tys.	81	12	7	200
	miasta 100-500 tys.	74	13	13	189
	miasta pow. 500 tys.	82	8	10	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	73	21	6	61
	prywatni przedsiębiorcy	78	19	3	56
	pracownicy administracji i usług	81	14	5	96
	robotnicy	86	8	6	127
	rolnicy	88	10	2	42
	gospodynie domowe	77	4	19	38
	emeryci	85	7	9	195
	renciści	91	4	5	79
	uczniowie i studenci	67	15	18	161
	bezrobotni	87	4	9	144
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	70	20	10	143
	średnia	81	11	8	566
	zła	87	2	10	289
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	81	9	10	474
	251 - 400 zł	84	4	12	180
	401 - 700 zł	82	10	8	196
	701 zł i więcej	75	20	5	153
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	77	17	6	174
	centrolewicowe	88	11	1	90
	centroprawicowe	80	18	3	71

	prawicowe	86	11	3	155
	trudno powiedzieć	80	6	14	512
PREFRENCJE POLITYCZNE	Alternatywa Partia Pracy			100	1
	Centrolewica Rzeczypospolitej Polskiej	100			1
	Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny	100			2
	Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	94		6	10
	Liga Polskich Rodzin	93	5	2	38
	Partia Ludowo-Demokratyczna	64	36		3
	Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej	61	25	14	68
	Polska Partia Socjalistyczna	100			1
	Polska Unia Gospodarcza	91		9	3
	Polskie Stronnictwo Ludowe	96		4	39
	„Prawo i Sprawiedliwość"	90	9	1	55
	Razem Polsce	100			1
	Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej	89	6	4	66
	Sojusz Lewicy Demokratycznej	71	20	9	123
	Stronnictwo Demokratyczne	81	19		3
	Unia Polityki Realnej	59	41		7
	Unia Pracy	83	7	11	22
	Unia Wolności	84	16		17
	Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	100			3
	inne	100			1

POLITYK DZISIAJ NIE MOŻE BYĆ UCZCIWYM CZŁOWIEKIEM

1.tak

2.nie

3.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		1	2	3	
OGÓŁEM		34	53	13	995
PŁEĆ	mężczyźni	35	54	11	473
	kobiety	34	51	15	522
WIEK	15 - 19 lat	39	35	26	104
	20 - 29 lat	34	52	14	193
	30 - 39 lat	34	59	8	159
	40 - 49 lat	36	52	13	191
	50 - 59 lat	33	59	8	142
	60 i więcej lat	33	54	14	206
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	38	41	22	266
	zasadnicze zawodowe	37	55	8	255
	średnie i pomaturalne	32	57	11	358
	wyższe i licencjat	28	62	10	116
	wieś	41	49	11	366

MIEJSCE ZAMIESZKANIA	miasta do 20 tys.	40	46	14	120
	miasta 20-100 tys.	31	60	9	200
	miasta 100-500 tys.	26	61	14	189
	miasta pow. 500 tys.	29	47	24	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	32	57	11	61
	prywatni przedsiębiorcy	29	69	2	56
	pracownicy administracji i usług	34	53	13	96
	robotnicy	40	47	13	125
	rolnicy	33	56	11	42
	gospodynie domowe	26	62	12	38
	emeryci	33	55	12	196
	renciści	36	53	11	78
	uczniowie i studenci	36	43	21	159
	bezrobotni	35	54	11	141
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	35	54	11	143
	średnia	34	54	13	563
	zła	35	50	15	285
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	36	51	14	468
	251 - 400 zł	36	50	14	178
	401 - 700 zł	35	51	13	196
	701 zł i więcej	27	63	10	153
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	25	69	6	172
	centrolewicowe	27	65	8	91
	centroprawicowe	23	74	3	71
	prawicowe	43	51	6	152
	trudno powiedzieć	38	43	20	510
PREFRENCJE POLITYCZNE	Alternatywa Partia Pracy	100			1
	Centrolewica Rzeczypospolitej Polskiej			100	1
	Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny	44	56		2
	Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	44	41	15	10
	Liga Polskich Rodzin	36	57	7	38
	Partia Ludowo-Demokratyczna	24	76		3
	Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej	25	59	16	68
	Polska Partia Socjalistyczna		100		1
	Polska Unia Gospodarcza	67	24	9	3
	Polskie Stronnictwo Ludowe	32	56	12	39
	„Prawo i Sprawiedliwość”	42	54	4	52
	Razem Polsce		100		1
	Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej	36	49	15	67
	Sojusz Lewicy Demokratycznej	25	67	9	121
	Stronnictwo Demokratyczne	81	19		3
	Unia Polityki Realnej	54	46		7
	Unia Pracy	2	95	3	22

	Unia Wolności	22	73	5	17
	Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	48		52	3
	inne	100			1

WIĘKSZOŚĆ POLITYKÓW - NIEZALEŻNIE OD TEGO CO MÓWIĄ - TAK NAPRAWDĘ DBA TYLKO O SVOJĄ KARIERĘ

1.tak

2.nie

3.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		1	2	3	
OGÓŁEM		88	6	6	1003
PŁEĆ	mężczyźni	89	5	6	481
	kobiety	87	6	7	521
WIEK	15 - 19 lat	84	4	12	106
	20 - 29 lat	83	6	11	196
	30 - 39 lat	88	11	2	159
	40 - 49 lat	90	3	8	195
	50 - 59 lat	91	6	4	142
	60 i więcej lat	91	4	5	206
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	88	3	9	268
	zasadnicze zawodowe	94	4	2	259
	średnie i pomaturalne	87	5	8	359
	wyższe i licencjat	80	14	6	116
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	90	4	5	370
	miasta do 20 tys.	89	4	7	123
	miasta 20-100 tys.	90	3	7	200
	miasta 100-500 tys.	83	10	7	189
	miasta pow. 500 tys.	84	7	10	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	73	15	12	61
	prywatni przedsiębiorcy	88	12		56
	pracownicy administracji i usług	86	9	6	96
	robotnicy	89	6	4	127
	rolnicy	91		9	42
	gospodynie domowe	93		7	38
	emeryci	92	3	5	195
	renciści	92	3	5	79
	uczniowie i studenci	82	6	12	161
	bezrobotni	92	2	6	144
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	80	10	10	143
	średnia	88	6	6	567
	zła	93	1	7	290
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	86	5	9	474
	251 - 400 zł	89	6	5	180
	401 - 700 zł	90	5	5	196

	701 zł i więcej	88	8	4	152
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	83	12	5	174
	centrolewicowe	89	8	3	91
	centroprawicowe	93	2	4	71
	prawicowe	94	3	3	155
	trudno powiedzieć	87	4	9	513
PREFERENCJE POLITYCZNE	Alternatywa Partia Pracy	100			1
	Centrolewica Rzeczypospolitej Polskiej	100			1
	Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny	100			2
	Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	100			10
	Liga Polskich Rodzin	96		4	38
	Partia Ludowo-Demokratyczna	100			3
	Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej	74	10	15	68
	Polska Partia Socjalistyczna	100			1
	Polska Unia Gospodarcza	91		9	3
	Polskie Stronnictwo Ludowe	98		2	39
	„Prawo i Sprawiedliwość"	91	7	2	55
	Razem Polsce	100			1
	Samobrona Rzeczypospolitej Polskiej	89	4	8	67
	Sojusz Lewicy Demokratycznej	81	15	4	123
	Stronnictwo Demokratyczne	81	19		3
	Unia Polityki Realnej	100			7
	Unia Pracy	70	18	12	22
	Unia Wolności	85	5	10	17
	Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	100			3
	inne	100			1

TYPY POSTAW WOBEC POLITYKÓW

- 1.skrajni pesymiści
- 2.pesymiści
- 3.optymiści
- 4.niezdecydowani
- 5.niejednoznaczni

		1	2	3	4	5	LICZBA OSÓB
OGÓŁEM		30	41	3	18	8	995
PŁEĆ	mężczyźni	31	41	3	14	11	474
	kobiety	30	40	2	22	6	521
WIEK	15 - 19 lat	31	23		37	8	106
	20 - 29 lat	30	35	5	19	10	193
	30 - 39 lat	28	41	8	12	11	159
	40 - 49 lat	33	44	1	17	6	191
	50 - 59 lat	31	50	2	11	6	142
	60 i więcej lat	28	45	0	19	7	205
	podstawowe	33	34	0	29	4	267
	zasadnicze zawodowe	32	46	2	13	7	254

WYKSZTAŁCENIE	średnie i pomaturalne	29	44	3	16	9	357
	wyższe i licencjat	23	34	10	14	18	116
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	37	39	2	16	5	367
	miasta do 20 tys.	32	39	1	19	9	120
	miasta 20-100 tys.	27	45	2	15	10	200
	miasta 100-500 tys.	21	43	6	21	10	189
	miasta pow. 500 tys.	27	34	2	26	10	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	29	29	12	18	11	61
	prywatni przedsiębiorcy	24	51	12	4	9	56
	pracownicy administracji i usług	31	36	4	15	14	96
	robotnicy	36	37	2	15	10	125
	rolnicy	27	52		17	5	42
	gospodynie domowe	20	52		24	4	38
	emeryci	29	45	1	17	8	194
	renciści	33	49		14	4	78
	uczniowie i studenci	31	26	3	30	10	161
	bezrobotni	32	47	1	17	3	141
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	27	33	5	19	15	143
	średnia	29	40	3	18	10	564
	zła	33	45	0	19	2	284
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	31	40	3	22	5	469
	251 - 400 zł	34	41	1	17	7	178
	401 - 700 zł	32	40	2	16	10	196
	701 zł i więcej	21	44	5	13	17	152
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	23	47	8	11	11	172
	centrolewicowe	24	51	5	12	8	90
	centroprawicowe	18	57	2	9	14	71
	prawicowe	40	38	2	9	11	152
	trudno powiedzieć	33	35	1	26	5	510
PREFRENCJE POLITYCZNE	Alternatywa Partia Pracy				100		1
	Centrolewica Rzeczypospolitej Polskiej				100		1
	Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny	44	56				2
	Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	46	32		22		10
	Liga Polskich Rodzin	35	51		9	5	38
	Partia Ludowo-Demokratyczna		64			36	3
	Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej	20	31	9	23	17	68
	Polska Partia Socjalistyczna		100				1
	Polska Unia Gospodarcza	67	24		9		3
	Polskie Stronnictwo Ludowe	32	56		12		39
	„Prawo i Sprawiedliwość"	34	46	2	6	13	52
	Razem Polsce		100				1
	Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej	33	42		19	7	66
	Sojusz Lewicy Demokratycznej	21	39	11	16	13	121

	Stronnictwo Demokratyczne	81		19			3
	Unia Polityki Realnej	54	5			41	7
	Unia Pracy		62		20	18	22
	Unia Wolności	22	47	5	15	11	17
	Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	48			52		3
	inne	100					1